

Бородін І.Л.,
д. ю. н., професор,
Поп'юк Т.М.,
студентка,

Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ОСНОВИ РОЗУМІННЯ ПОНЯТТЯ "ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ"

Тривалий час Україна перебуває в процесі економічної, соціальної, політичної, соціокультурної, духовної та моральноетичної трансформації, кінцевим результатом якої має стати побудова демократичної, правової держави. У сучасних умовах одним із найважливіших завдань, пов'язаних із формуванням правової держави і громадянського суспільства слід розглядати формування і вдосконалення законодавства як найважливішої умови здійснення глибоких реформ в економічній та політичній сферах, гаранта прав, свобод людини і громадянина. Тому, наразі актуальним і важливим є дослідження як самого поняття "законодавство". Інтерес до зазначеної проблеми посилюється також у зв'язку із значним впливом міжнародного права на розвиток національного законодавства.

Питанням сутності, формування та функціонування законодавства приділялося чимало уваги як у вітчизняній, так і світовій юридичній науці, зокрема такими науковцями як О. Лисенко та Д. Лилака [1].

Але чітко, загально прийняте і нормативно закріплене визначення поняття "законодавство", на сьогодні відсутнє, що, у свою чергу, створює значні труднощі в правотворчій і правозастосовчій діяльності, в обліку й систематизації нормативних актів. В юридичній літературі наявні такі визначення цього терміну.

По-перше, під ним розуміється вся сукупність встановлюваних компетентними правотворчими органами нормативноправових актів, що містять норми права. В більш повному обсязі поняття "система законодавства" може бути визначене як форма існування права, спосіб надання юридичного значення нормам права, засіб їх організації та поєднання в конкретні статті, нормативні приписи, нормативноправові акти, інститути і галузі законодавства. На думку В. Перевалова, "під системою законодавства слід розуміти сукупність нормативноправових актів, в яких об'єктивуються внутрішні змістовні та структурні характеристики права" [2, с. 100].

По-друге, за визначенням Конституційного Суду України, законо-

давство являє собою сукупність законів та інших правових актів вищого органу законодавчої влади, а також нормативних указів Президента та нормативних постанов Уряду. На думку судді Вищого господарського суду України Д. Лилака, "законодавство України повинні складати нормативні правові акти, які мають універсальний характер за своєю дією в просторі, часі і за колом осіб, та прийняті в межах своїх повноважень Верховною Радою України і всеукраїнським референдумом, Президентом України, Кабінетом Міністрів, Національним Банком, міністерствами та іншими центральними органами державної виконавчої влади, а також відповідно до ст. 9 Конституції України чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою" [1, с. 51].

До речі, О.Ф. Скакун трактує терміни "законодавство" та "система законодавства" у широкому розумінні їх змісту, зокрема: 1) як сукупність чинних нормативноправових актів: законів, постанов, декретів, указів, наказів, інструкцій правотворчих органів, що регулюють правовідносини в державі? чи діяльність правотворчих органів, у першу чергу – вищого законодавчого органу та вищих органів виконавчої влади держави з правового регулювання суспільних відносин в державі шляхом прийняття законів та інших нормативноправових актів, їх зміни, а також скасування, і, відповідно, 2) як сукупність упорядкованих певним чином нормативноправових актів [3, с. 238-239].

Сьогодні ми можемо спостерігати, що на якісно новому етапі розвитку країни створюється істотно оновлена правова система. Створюються нові нормативні акти, що докорінно змінюють регулювання багатьох сфер відносин, реформуються галузі законодавства, юридичні інститути. Але попри зростання загального обсягу нормативного матеріалу варто зазначити наявність багатьох проблем, що виникають при формуванні і функціонуванні українського законодавства, зокрема колізійність нашого законодавства.

Література

1. Лилак Д. Колізії наукових поглядів на поняття "законодавство" і практичну необхідність його нормативної легалізації / Д. Лилак // Право України.– 2001.– № 2.– С. 48 – 51.
2. Теория государства и права: учебник для вузов / [С. С. Алексеев, В. Д. Перевалов, Н. Н. Тарасов и др.]; под ред. В. Д. Перевалова.– [3-е изд.].– М.: Норма, 2006.– 96 с.
3. Скакун О. Ф. Теорія держави і права (Енциклопедичний курс): підручник / О. Ф. Скакун.– Х. : Еспада, 2012.– 776 с.